67801 - “Selamun Aleykum” İfadesiyle Selam Vermek Doğru Mu?

Soru

Bazı Müslümanlar, kardeşlerine “Selamun Aleykum” diyerek selam verir. Bu şekilde selam vermek caiz midir? Bu ifade şekli doğru değilse selam sevabını alır mı?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Selam veren kişinin “Selamun Aleykum” veya “Selamun Aleyke” söylemesinde sakınca yoktur. Yüce Allah, meleklerin cennet ehline bu şekilde selam vereceklerini şu şekilde açıklamıştır: “Bu sonuç da Adn cennetleridir. Atalarından, eşlerinden ve çocuklarından iyi olanlarla beraber oraya girerler. Melekler de her bir kapıdan yanlarına girerler (ve şöyle derler): “Sabretmenize karşılık (Selamun Aleykum) selâm sizlere. Dünya yurdunun sonucu (olan cennet) ne güzeldir!” (Rad 23-24)

Başka bir ayette: Rablerine karşı gelmekten sakınanlar da grup grup cennete sevk edilirler. Cennete vardıklarında oranın kapıları açılır ve cennet bekçileri onlara şöyle der: “Size selâm olsun! Tertemiz oldunuz. Haydi ebedî kalmak üzere buraya girin.” (Zümer 73)

Başka bir ayette ise: “Melekler, onların canlarını iyi kimseler olarak alırken, “Selâm size! Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık girin cennete derler.” (Nahl 32)

"Boş sözü işittikleri vakit ondan yüz çevirirler ve “Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz de size. Selâm olsun size (bizden size zarar gelmez). Biz cahilleri istemeyiz” derler."

(Kasas 55)

“Âyetlerimize iman edenler sana geldikleri zaman, de ki: “Selâm olsun size! Rabbiniz kendi üzerine

rahmeti (merhameti) yazdı. Şöyle ki: Sizden kim cahillikle bir kabahat işler de sonra peşinden tövbe eder, kendini düzeltirse (bilmiş olun ki) O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Enam 54)

Ebu Hureyre r.a’dan rivayet edildiğine göre bir kişi Nebî Sallallahu Aleyhi Vesellem’in yanından geçti ve “Selamun Aleykum” dedi. Rasulullah: “On sevap” dedi. Sonra başka bir adam geçti ve “Selamun Aleykum ve Rahmetullah” dedi. Rasulullah: “Yirmi sevap” dedi. Daha sonra başka bir adam geçti ve “Selamun Aleykum ve Rahmetullahi ve Bereketuhu” dedi. Rasulullah: “Otuz sevap” dedi. Mecliste bulunan bir adam selam vermeden kalktı. Rasulullah: “Arkadaşınız unutmuştur. Biriniz bir meclise geldiğinde selam versin. Oturmak isterse oturur, kalkmak isterse selam versin. Birincisi diğerinden daha evla değildir.” (İbn Hibbân 493, Elbani-Sahih Terğîb ve Terhîb 2712)

Tüm bu deliller ve dahası; “Selamun Aleykum” ifadesiyle selam vermenin caiz olduğunu, kişinin buna karşılık sevap alacağını ve selamı almayı hak ettiğini gösterir.

Bununla birlikte alimler “Selamun Aleykum” ifadesinin mi yoksa “Esselamu Aleykum” ifadesinin mi daha faziletli olduğu hususunda farklı görüş bildirmişlerdir.

El Merdâvî, El İnsâf 2/563’te şöyle demiştir: Hayatta olan birisine selam verilirken mezhepte tercihli olan görüşe göre nekire/belirsiz veya marife/belirli ifadeyle selam verilmesinde kişi, özgürdür.

İmam Ahmed’den aktarılan rivayete göre belirli (el takılı) ifadesiyle selam vermek daha faziletlidir. İbn Akîl ise nekire/belirsiz ifadesinin daha faziletli olduğunu söylemiştir.

Nevevî, el-Ezkâr s. 358-356’da şöyle demiştir:

Selam veren için en faziletli ifade, selam verilen kimse bir kişi olsa bile çoğul zamiri ile “Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Bereketuhu” demesidir. Selam alan kimse için ise aynı şekilde “Ve Aleykumusselam ve Rahmetullahi ve Bereketuhu” demesidir.

Selam veren kimse; “Esselamu Aleykum”, “Esselamu Aleyke” veya “Selamun Aleyke” derse selam vermiş sayılır.

Selam alan ise “Aleykesselam”, veya “Ve Aleykumusselam” veya “Aleykumusselam” derse geçerli olur.

Selam veren kimse “Selamun Aleykum” veya “Esselamu Aleykum” dediğinde selamı alan kişi her iki ifadeye cevap olarak “Aleykum selam” veya “Aleykumusselam” ifadesiyle cevap verebilir.

İmam Ebu el Hasan el Vâhidî şöyle dedi: Kişi selam verirken “el takılı”/ marife veya “el takısız”/nekire şeklinde selam vermekte özgürdür.

Ancak İmam Nevevî’ye göre el takılı selam vermek daha faziletlidir.

İkincisi:

Selam veren kişinin “Aleykesselam” veya “Aleykumusselam” ifadesiyle başlaması mekruhtur. Çünkü bu, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in belirttiği gibi ölülerin selamıdır.
Ebu Curey el Huceymî r.a’dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’e geldiğimde “Aleykesselamu Ya Rasulullah” dedim. Bunun üzerine Rasulullah: “Aleykesselam, deme! Çünkü Aleykesselam, ölülerin selamıdır” (Ebu Davud 5209, Tirmizî 2722)

“Aleykesselam ölülerin selamıdır” ifadesinden maksat, birçok şairin ve başkalarının ölülere bu şekilde selam vermeleridir. Oysa Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in sünnetine göre doğru olan, ölülere hayatta olanlar gibi “Esselamu Aleykum” ifadesiyle vermektir.

İbn Kayyım Rahimehullah şöyle dedi:

Rasulullah’ın sünneti gereği selam “Esselamu Aleykum ve Rahmetullah” ifadesiyle verilir. Selam verenin “Aleykesselam” ile başlamasını mekruh görürdü. Nitekim yukarıda belirtilen Ebu Curey el Huceymî’nin hadisinde belirtilmiştir.

Bu hadis bazı kişilere sorun olmuş ve Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’den ölülere yönelik rivayet edilen “Esselamu Aleykum” ifadesine zıt olduğunu zannetmişlerdir. Ve “Aleykesselam” ifadesinin ölülere yönelik olması gereken selam olduğunu anlamışlardır. Oysa bu ifade var olan uygulamadan bahsetmektir. Yani şairler ve başkaları bu şekilde ölülere selam verdikleri için

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem onlara benzemeyi kötü görmüş ve sakındırmıştır.

(Zâdu'l-Meâd 2/383)

Üçüncüsü:

Selamın en mükemmel ifadesi "Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Bereketuhu" veya "Selamun Aleykum ve Rahmetullahi ve Bereketuhu" şeklindedir. Bununla ilgili yukarıda İbn Hibbân rivayeti delildir. Ayrıca Ebu Davud 5195, Tirmizî 2689 rivayetleri de delildir.

İmrân b. El-Husayn r.a'dan rivayetle bir kişi Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e geldi ve:
– 'Es-Selamu Aleykum' dedi. Rasulullah da aynı şekilde karşılık verdi. Sonra adam geçip oturdu. Rasulullah:
– On (sevap kazandın), buyurdu. Biraz sonra bir başkası geldi ve:
– 'Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullah' dedi. Rasulullah da aynıyla mukabelede buyurdu. Ve:
– Yirmi (sevap kazandın), dedi. Daha sonra bir diğer şahıs geldi ve:
– 'Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuh' diye selam verdi. Rasulullah buna da aynıyla karşılık verdi. Sonra (adam geçip) oturdu. Rasulullah:
– Otuz (sevap kazandın) buyurdu.''

"Ve Meğfiretuhu" veya "Ve Ridvanuhu" eklentileri ise Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'den sahih bir rivayetle sabit olmamıştır.

(İbn Kayyım, Zâdu'l-Meâd 2/381, Elbani Ebu Davud zayıfları 5196)

En iyisini Allah bilir.